

Haridus- ja teadusministri käskkirjaga „Haridus- ja Teadusministeeriumi 2020-2023 programmide kinnitamine ning 2020. aasta eelarvete ja kulude jaotuskavad“

Tööturu ja õppe tihedama seostamise programm 2020-2023

Tulemusvaldkond	Haridus
Tulemusvaldkonna eesmärk	Kõigile Eesti inimestele on loodud nende vajadustele ning võimetele vastavad õpivõimalused kogu elukaare jooksul, et tagada neile isiksusena väärrika eneseteostuse võimalused ühiskonnas, töö- ja pereelus
Valdkonna arengukava	Eesti elukestva õppe strateegia 2020

Programmi eesmärk ja lühikokkuvõte

Elukestva õppe strateegias on viidatud mh järgmistele Eesti hariduse tänase olukorra kitsaskohtadele:

- väljalangevus (eriti meeste hulgas) on kõikidel haridustasemetel ja -liikides kõrge;
- ligi kolmandik Eesti tööealisest elanikkonnast on erialase ettevalmistuseta;
- madala kvalifikatsiooniga inimeste osalus elukestvas õppes on väike;
- erinevused elukestva õppe raames pakutava ja tööturul vajaliku vahel on liiga suured;
- õppeasutused ja töömaailm ei tee elukestva õppe süsteemi arendamiseks aktiivset koostööd;
- info tööturu ja majanduse arengute kohta pole süsteemne;
- kutseharidust ei nähta kvaliteetse edasiõppimisvõimalusena, tööturu jaoks ei valmistata ette piisaval arvul sobiliku kvalifikatsiooniga oskustöötajaid;
- vene õppekeelega põhikoolid ei kindlusta kõigile head eesti keele oskust ning õppijate baasoskused on põhikooli lõpuks nõrgemad kui eesti õppekeelega koolides.

[Programmi eesmärk](#) on viia õppimisvõimalused suuremasse vastavusse tööturu arenguvajadustega.

Programmi abil arendatakse ja rakendatakse tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteemi (OSKA), ettevõtlikkust ja ettevõtlusõpet kõigil haridustasemetel, hinnatakse kutsehariduse kvaliteeti, viiakse läbi kutsehariduse mainet tõstvaid tegevusi ja tutvustatakse avalikkusele kutseõppe erinevaid võimalusi, arendatakse praktikasüsteemi nii kutse- kui ka kõrghariduses, laiendatakse töökohapõhise õppe võimalusi ning tööturuga seotud keeleõpet. Samuti viiakse läbi uuringuid kutse- ja kõrghariduse lõpetajate edukusest tööelus.

Programm aitab kaasa järgmistele Eesti elukestva õppe strateegia 2020 eesmärkide täitmisele:

Eesmärk 1: Muutunud õpikäsitlus

Eesmärk 3: Elukestva õppe võimaluste ja töömaailma vajaduste vastavus

Eesmärk 5: Võrdsed võimalused elukestvaks õppeks ja õppes osaluse kasv

Programmi mõõdikud

Mõõdik	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	sihttase							
Programm aitab kaasa järgmiste Eesti elukestva õppe strateegia 2020 indikaatorite saavutamisele:								
Eri- ja kutsealase hariduseta täiskasvanute (25–64) osakaal (%)	28,5	28,6	27	25,5	25	25	25	25
1–3 aastat tagasi õpingud lõpetanud 20–34-aastaste tööhõive määr	77,1	81,5	81,7	81	82	82	82	82
Programmi mõõdik:								
Töoandjate rahulolu elukestva õppe toimimisega	metoodika väljatöötamisel, sihttasemed määratakse 1. mõõtmisel				rahulolu on kasvanud			
Meede 1. Õppe seostamine tööturu vajadustega								
Eesmärk: õpe kutse- ja kõrghariduses vastab suuremal määral tööturu arenguvajadustele.								
Tegutsevad valdkondlikud ekspertkogud ja koordineerimisnõukogu (OSKA)	8+1	14+1	19+1	22+1	24+1	24+1	24+1	
Koordineerimisnõukogu poolt Vabariigi Valitsusele esitatav tööturu oskuste analüüsi ülevaade*	1	1	2	3	4	4	4	
Õppeasutuste arv, kes osalevad ettevõtlusprogrammis, et võtta kasutusele ettevõtlusmoodul*	174	295	360	365	370	370	370	370
Osalenud õppeasutuste osakaal (%), kes on ettevõtlusmooduli kasutusele võtnud	-	58	58		75	-		90
Ettevõtlusõppe täiendusõppes osalenud õppetööd läbiviivate spetsialistide arv*	641	1456	2225	2450	2900			
Kutseõppeasutuste ja kutseõpet andvate rakenduskõrgkoolide õppekavariühmade hindamiskordade (hindamisühikute) arv*	71	85	92	190	270	270	270	
Kutsemeistrivõistluste erialade arv**	32	33	34	30	30	30	30	
Praktikajuhendamise koolitustel osalenud juhendajate arv*	185	1533	2028	5100	5350	5350	5350	5350
Programmis osalevate õppeasutuste osakaal kõigist vastavatest õppeasutustest (%)	84(Ku)/ 79(Kö)	79 (87/62)	79/60	90	90	-	-	
1 a tagasi Eestis kõrghariduse omandanud välismaalaste tööhõive määr Eesti tööjõutul (%)	21***	-		25	27	-	-	
Töökohapõhises õppes osalenute arv (PRÕM)*	1356	2631	4734	6200	7200	7200	7200	7200
Töökohapõhises õppes osalenutest edukalt lõpetanute määr (%****)	11/ 78,6	34/ 84,5	43,2/ 78,3	-	75	75	75	75
Töökohapõhises õppes osalevate ettevõtete arv (ettevõtted, kes on programmi kestel õpipõisiõpet pakkunud)*	352	377	407	300	330	330	330	350
Täiendavas keeleõppes osalenute arv* (PRÕM)	535	1199	1644	-	2500	2500	2500	2500
Tegevustes osalenute arv* (keeleõppe avatud vooru tegevus)	0	261		-	500	500	500	
Läbi viidud uuringuid-analüüse*	3	4	5	7	8	9	9	
Oskuste, hariduse ja tööturu seoseid kaardistavate aruannete arv*	8	8		10	10	10	10	

* Mõõdiku arvestus on kumulatiivne.

** Aastapõhine arvestus (mitte kumulatiivne). Kutsemeistrivõistluste 2021 ja 2022 tegevusteks programmis praegu rahalist katet ei ole, samas tegevusega jätkamine vajalik.

*** Arvestatud 2014. a lõpetanute hõivet 2015. a kohta „Edukus tööturul“ vaatluse andmetel.

**** Esimene number näitab kumulatiivset lõpetamist kõikidest perioodi jooksul alustanutest (PRÕM, ÜKP rakenduskava näitaja metoodika). Teine number näitab jooksvat õpingute lõpetamise määra EHISE andmete põhjal.

Programmi meetmed, tegevused ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Meede/ Tegevus/ Tulemus	2020	2021	2022	2023
Meede 1. Õppe seostamine tööturu vajadustega	10 003	6 625	4 352	3 416
1.1 Tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteemi loomine ja rakendamine	878	266	0	0
<i>Tulemus: Toimib regulaarne tööjõuvajaduse seire-, prognoosi- ja tagasisidestamise süsteem (OSKA), mille eesmärk on sidustada tööturu osapoolte ekspertteadmine haridus- ja koolitustegevuste struktuuri, mahu ja sisu planeerimist toetavaks süsteemiks, toetada tööandjate, erialaliitude, õppeasutuste ja valitsusasutuste koostööd ning kindlustada ajakohase tööturu info jõudmine vajalike osapoolteni. OSKA tulemused on sisendiks kvalifikatsiooni- ja karjäärinõustamise süsteemile, õppekava-arendusele, taseme ja täienduskoolituse pakkumisele ning õppe rahastamisele. Lisaks valdkondlikele raportitele koostatakse alates 2016. aastast OSKA abil ka iga-aastaselt tööjõu ja oskuste vajaduse terviklik valdkondade ülene tööjõu ja oskuste ülevaade.</i>				
1.2 Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõigil haridustasemetel	1 400	789	0	0
<i>Tulemus: - ettevõtlikkust arendav õpikäsitus on rakendatud kõigil haridustasemetel ja –liikides; - programmi tegevustes osalevatel põhikoolide, gümnaasiumide, kutsekoolide ja kõrghariduse õppuritel on võimalused praktilises ettevõtlusõppes osalemiseks, kus ettevõtjad on innustajad ja toetajad; - koolide lõpetajad on ettevõtliku hoiakuga, rakendavad oma oskusi mitmesugustes eluvaldkondades, neil on valmisolek ettevõtlusega alustamiseks; - õpetajad ja õppejõud on ettevõtliku hoiaku toetajad ja kujundajad koolis. Õpetajakoolitus ja õpetajate täiendusõpe tagavad ettevõtlikkus- ja ettevõtluspädevuste omandamise; - kaasaegne õppevara, moodulid ning tugisüsteem toetavad muutunud õpikäsituse rakendamist.</i>				
1.3 Kutsehariduse kvaliteedi hindamine	604	570	0	0
<i>Tulemus: - Tööturu ja kutseõppe sidusus on suurenenud, kvaliteedi hindamise protsessi usaldusväärsus võimaldab koolidel saada tähtajatut õppe läbiviimise õiguse õppekavarühmades, milles koolidel on 2019.a 31. augustiks akrediteering kuueks aastaks. - Kutsehariduse osapooled, sh koolid on saanud tagasisidet oma õppekasvatustöö kvaliteedi, tugevuste ja parendusvaldkondade kohta. Koolide hindamisaruanded on avalikud ning on aluseks analüüsile, edasistele juhtimisotsustele ja arendustele lähtuvalt EÕS eesmärkidest, riiklikest regulatsioonidest ning õppeasutuste arenguvajadustest.</i>				
1.4 Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine	7 121	4 107	3 853	2 917
- kutsehariduse maine tõstmine	492	0	0	0
<i>Tulemus: Kutsehariduse maine on paranenud. Kutseõppe võimalusi (sh töökohapõhist õpet) puudutav info on ajakohane ja kättesaadav. Üldhariduskoolide õpilaste teadlikkus kutseõppe võimalustest on kasvanud ning põhikooli lõpetanute hulgas on tõusnud kutseõppeasutusse astujate osakaal.</i>				
- praktikasüsteemi arendamine kutse- ja kõrghariduses, sh õpetajakoolituse koolipraktika	435	435	181	0
<i>Tulemus: - Praktikakorraldus õppeasutustes on ühtlustatud, läbipaistev ja vastab praktikakorralduse osapoolte vajadustele; - Õppur on õpingute lõpuks saanud praktilise õppetöö ja praktika kogemuse töökeskkonnas; - Õppeasutused, õppurid ja tööandjad väärtustavad praktika vajadust ja toetavad õpiväljundite saavutamist praktiliselt.</i>				
- töökohapõhise õppe laiendamine	5 748	4 171	4 171	3 416
<i>Tulemus: - Töökohapõhise õppe korraldus on ühtlustatud ja läbipaistev ning vastab osapoolte vajadustele; - On välja töötatud ja piloteeritud töökohapõhise õppe rakendusmudelid erineva suuruse ja valdkonna ettevõtetele; - Töökohapõhise õppe läbiviimisse kaasatud tööandjate arv on suurenenud; - Vähenenud on madala haridustasemega mitteõppivate 18-24 a ja eri- ja kutsealase hariduseta täiskasvanute osakaal; - Töökohapõhises õppes õppijate arv on tõusnud ja õppijad on omandanud tööturu vajadustele vastava kvalifikatsiooni.</i>				
- keeleõppe tegevused edukamaks toimetulekuks tööturul	446	394	0	0
<i>Tulemus: Eesti elanike teadlikkus mitmekeelsuse eelistest ja võimalused erinevate keelte omandamiseks on kasvanud. Üliõpilaste ja kutseõppurite erialane keelteoskus on paranenud ning nõustatud koolides on tagatud nii õpilaste (k.a. uussaabusjad) kui koolimeeskondade parem toimetulek mitmekeelsuse ja –kultuurilisuse võimaluste teadvustamise kaudu.</i>				
KOKKU TULUD	8 891	5 461	3 188	2 252
KOKKU KULUD	10 003	6 625	4 352	3 416

Terje Haidak

täiskasvanuhariduse osakonna juhataja